

आत्मकृत was man selbst verübt hat, selbstverschuldet: दुःख R. 2, 46, 23.
आत्मचक्रदीर्थ (आत्मन् - क्लृ + तीर्थ) n. N. pr. eines Tirtha Verz. d. Oxf. H. 77, a, 17.

आत्मज adj. von selbst entstanden: संवेष्यमानं (so die ed. Bomb.) वृ-डुभिर्महात्मुभिरात्मजैः । कोषकार इवात्मानं वेष्यमावबुध्यमे ॥ MBH. 12, 12449.

आत्मज adj. sich selbst kennend MBH. 12, 12440. die Allseele kennend VEDĀNTAS. (Allah.) No. 147.

आत्मज्ञान Selbsterkenntniss Spr. 3688. sg. Kenntniss der Allseele: एतदेव परं ज्ञानं सदात्मज्ञानमुत्तम् MBH. 3, 13994. Spr. 1991, v. l. °प्रतिपादन Verz. d. Oxf. H. 224, a, 24. आत्मज्ञानोपदेशप्रकरण n. Titel einer Abhandlung HALL 129. °टीका ebend.

आत्मतत्त्व उर्ध्वप्रवाध m. Titel eines Werkes HALL 48.

आत्मतत्त्वविवेक (आ + वि०) m. Verz. d. Oxf. H. 243, b, 1. HALL 27. 81. °कल्पलता 81. °दीधिति 82.

1. आत्मतत्त्व (आत्मन् + तत्त्व) n. die Pflichten gegen sich selbst MBH. 13, 4399.

2. आत्मतत्त्व (wie eben) adj. nur von sich selbst abhängig, einen freien Willen habend BHAG. P. 10, 44, 37. 48, 20. — Vgl. स्त्रतत्त्व.

आत्मता f. nom. abstr. von आत्मन् BHAG. P. 10, 14, 24. sg.

आत्मतयाग Verlust des Selbstbewusstseins SUKB. 1, 192, 6. Selbstmord DAÇAK. in BENF. Chr. 189, 9.

आत्मत्यागिन् (sich selbst nicht schonend, den grössten Gefahren sich aussetzend) als Erklärung von तीक्ष्णा H. an. 2, 143. MED. p. 15. VIÇVĀ bei UGGVAL. zu UNĀDIS. 3, 18.

आत्मत्र n. nom. abstr. von आत्मन् in °ज्ञातिविचार m. Titel eines Werkes Verz. d. Oxf. H. 244, b, No. 608. HALL 47.

आत्मन् 3) als pron. reflex. stets im sg. ohne Rücksicht auf die Zahl des Subjects; auf Lebloses bezogen: कालिङ्गज्ञशब्दावात्मानमर्पयत्; Sūn. D. 12, 12. auf das grammatische, nicht auf das logische Subject bezogen: मक्षिष्यनुमरिष्यते । श्रीवर्णा ज्ञानतात्मानं (= देहम् Schol.) प्रजावर्त्ते निवारिता ॥ BHAG. P. 9, 8, 3. — 3) so v. a. Rumpf WEBER, Nax. 2, 314. Ind. St. 9, 18. 36. — 6) आत्मतुल्यमुच्चर्या Gold im Gewicht des eigenen Körpers WEBER, RÄMAT. UP. 386. — 16) abgekürzt so v. a. आत्मोपनिषद् Verz. d. Oxf. H. 394, b, 3.

आत्मनिका (von आत्मन्) f. N. pr. einer Tochter Gaurimunḍa's KATHĀS. 110, 116. 108, 117, wo इन्द्रात्मनिका zu lesen ist.

आत्मनीन 1) der eigenen Person entsprechend BHĀTT. 2, 48.

आत्मेभाषा, भाष �ist adj. = आत्मनेपदिन्.

आत्मप (आत्मन् + 2. प) m. Hüter —, Wächter der eigenen Person BHAG. P. 10, 13, 30.

आत्मपुराण (आत्मन् + पु०) n. Titel einer Schrift HALL 18. 116. °दीपिका 116.

आत्मपूर्वा (आत्मन् + पू०) f. Eigenlob MBH. 2, 1542. SPR. 2636.

आत्मप्रकाश (आत्मन् + प्र०) m. Titel eines Commentars zum Vishṇupurāṇa Verz. d. Oxf. H. 63, a, No. 111.

V. Theil.

आत्मप्रतिकृति (आत्मन् + प्र०) f. ein Bild der eigenen Person MBH. 5, 2222. Verz. d. Oxf. H. 33, b, 16.

आत्मप्रवाद lies Ausspruch st. Unterhaltung. Nir. 13, 9 bezeichnet आत्मप्रवादः: diejenigen, welche den आत्म man verkünden; the philosophical school MUHR, ST. II, 164.

आत्मप्रशंसिन् (आत्मन् + प्र०) adj. sich selbst lobend, Prahler R. 7, 19, 26.

1. आत्मबोध Erkenntniss der Allseele Vor. 2, 19. als Titel eines Werkes HALL 105. 106. 112. °प्रकारणव्याख्या 106.

आत्मभाव 2) कादपिवात्मभाव हि चला हि शठबुद्धः Spr. 4054.

आत्मभू 4) als Bez. des Liebesgottes (BHAG. P. 11, 26, 14) so v. a. im Herzen entstehend; vgl. मनसिन्.

आत्मभूत R. 7, 83, 5.

आत्ममूर्ति (आत्मन् + मू०) adj. dessen Leib die Seele ist WEBER, RÄMAT. UP. 296.

आत्मभूरि, नस्यात्मभूरे भवति मुखिनो भर्तं पर्येत्तिणाम् Spr. 1212. 2983. एकस्पात्मभूरिलेन न चकास्त्वेव बीवितम् KATHĀS. 53, 164.

आत्मयोग (आत्मन् + योग) m. die Vereinigung mit der Allseele MBH. 3, 11245.

आत्मलिङ्गपूजापद्धति f. Titel einer Schrift HALL 132.

आत्मवचक (आत्मन् + वच०) adj. sich selbst betrügend, — um den Lohn bringend BHAG. P. 10, 63, 41.

आत्मवस् Spr. 4004. 4026 (Gegens. डुरात्मन् bösgesint). 4717.

आत्मविद् unter den Devatā des SV. Ind. St. 3, 203, a.

आत्मशंसा (आत्मन् + शं०) f. Eigenlob SPR. 2636, v. l. (Th. III, S. 378).

आत्मसाध्यन् (आत्मन् + साध०) adj. sich selbst lobend BHAG. P. 10, 89, 42.

आत्मसंतान (आत्मन् + सं०) m. Sohn M. 3, 185.

आत्मसात् 2) sich gleich machen: पानि चिरकालेनापि भूमिरात्मसात् करोति sich gleich macht so v. a. in Staub —, in Erde verwandelt KULL. zu M. 8, 251. विष्वामात्मसात्कृत्य चात्मभू: so v. a. in sich zurückziehend BHAG. P. 12, 4, 4.

आत्मकृ 1) a) BHAG. P. 11, 20, 17.

आत्मानात्मविचार (आत्मन् - न्नात्मन् + वि०) n. Titel einer Abhandlung über Geist und Materie HALL 131.

आत्मानुशासन (आत्मन् + नु०) n. Titel einer Schrift Verz. d. Oxf. H. 372, b, No. 270.

आत्मामिष (आत्मन् + आ०) m. (sc. संधि) ein mit dem Opfer des eigenen Heeres erkauftes Bündniß KÄM. NITRIS. 9, 3, 16 (Spr. 5370).

आत्माराम (आत्मन् + आ०) 1) adj. im eigenen Selbst Freude findend SPR. 3313. BHAG. P. 10, 73, 23. 83, 39. — 2) m. N. pr. eines Autors Verz. d. Oxf. H. 233, b, No. 566.

आत्मेक्षा (आत्मन् + इ०) f. ein Verlangen nach der Allseele SPR. 2894.

आत्मोपदेश (आत्मन् + उ०) m. Titel einer Schrift HALL 8. 111. °विधि 111.

आत्मै नebenform zu आत्म्य in einer Legende TBK. 3, 2, 8, 11.

आत्मसिन् füge noch vollständig, absolut hinzu. लोम BHAG. P. 11, 2, 30.

संप्रवृ 12, 4, 33. लय 37. SARVADARÇANAS. 116, 8, 14. 119, 3, 180, 4. Davon nom. abstr. °त्व n. 116, a.

आत्र n. N. verschiedener Śāman Ind. St. 3, 205, a.

69*